

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med henblik på at undersøge mulighederne for gennem etableringen af en frivillig mærkningsordning at fremme produktion og afsætning af fødevarer af høj kvalitet nedsatte landbrugs- og fiskeriminister i juli 1995 et udvalg med repræsentanter fra en bred kreds af forbruger- og erhvervsorganisationer og myndigheder. Dette kvalitetsmærkningsudvalg fremlagde i »Rapport om en frivillig mærkningsordning«, 31. oktober 1995, og »Koncept til en frivillig kvalitetsmærkningsordning«, juli 1996, resultatet af udvalgets drøftelser.

Regeringen finder det mest hensigtsmæssigt, at der etableres et samlet lovgivningsmæssigt grundlag for at iværksætte den kvalitetsmærkningsordning, som er beskrevet i ovennævnte »Koncept til en frivillig kvalitetsmærkningsordning«. Formålet med nærværende lovforslag er at skabe dette lovgivningsmæssige grundlag.

Lovforslaget omfatter alle fødevarer af animalsk eller vegetabilisk oprindelse. Desuden vil andre landbrugs- og fiskeriprodukter, såsom foderstoffer, også kunne omfattes af mærkningsordningen.

Som foreslået af kvalitetsmærkningsudvalget er det hensigten med hjemmel i lovforslaget at etablere en frivillig mærkningsordning, der i første omgang omfatter svine-, okse- og kalvekød til og med hakket kød, men som gradvist udvides til at omfatte flere produktkategorier, herunder også forarbejdede produkter.

For de produkter, som omfattes af mærkningsordningen, skal der fastlægges krav til alle led i produktion og omsætning. Kravene skal ligge ud over de i henhold til den almindelige lovgivning gældende krav, og de skal fastlægges ud fra de hensyn, som forbrugerne har særlig og umiddelbar interesse i at få tilgodeset.

Som fremhævet af mærkningsudvalget tilsiger ønsket om enkelhed, gennemskuelse og kontrollerbarhed i mærkningsordningen, at udvalgte karakteristika ved produktionsforholdene kommer til at udgøre det væsentligste grundlag for ordningen. Ved produktionsforhold forstås samtlige de forhold, som

produkterne er produceret, forarbejdet og håndteret under i alle led fra jord til bord eller fra vand til mand. Disse mange forhold i form af anvendte produktionsmetoder og andre produktionsomstændigheder i både primærproduktion og forarbejdningssektor har betydning for miljøet, dyrevelfærd, arbejdsmiljøet, produkternes mikrobiologiske kvalitet og »renhed« i øvrigt, spisekvaliteten, næringsindholdet m.v.

Forbrugernes tillid til, at produkterne reelt lever op til de højere kvalitetskrav, er en af de væsentligste forudsætninger for, at der gennem mærkningsordningen skabes grundlag for afsætning af de af mærkningsordningen omfattede produkter til en højere pris. Som påpeget af mærkningsudvalget er det derfor afgørende, at der som led i ordningen bliver etableret en kontrol, der såvel her i landet som på eksportmarkederne accepteres som uafhængig, effektiv og troværdig. Da alle ekstra omkostninger forbundet med ordningen, skal dækkes af den merpris, som produkterne kan opnå, er det imidlertid også væsentligt, at kontrollen bliver tilrettelagt på den økonomisk mest hensigtsmæssige måde.

Det er derfor hensigten at basere den løbende kontrol på virksomhedernes og primærproducenteres egenkontrol eller kvalitetsstyringssystemer, medens de offentlige kontrolmyndigheder skal føre tilsyn med egenkontrollen og kvalitetsstyringen, og de vil dermed være garanter for mærkningsordningens troværdighed. Det offentlige tilsyn med ordningen skal være brugerfinansieret, og det skønnes, at det er økonomisk mest hensigtsmæssigt at lade tilsynet udføre af de myndigheder, som i henhold til anden lovgivning allerede har kontrollen med de pågældende primærproducenter og virksomheder. Dette omfatter bl.a. de kommunale levnedsmiddelkontrolenheder, Plantedirektoratet, kredsdyrlægerne og veterinærkontrollen på kødvirksomheder.

For at sikre at det nødvendige indgående kendskab til forbrugernes forventninger, produktions- og afsætningsforhold og den almindelige offentlige regulering på området bliver inddraget ved etablering og administration af mærkningsordningen, agtes der nedsat et permanent udvalg, Fødevarer